C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Dosarul nr.21rji-731/24 Judecătoria Edineț (sediul Briceni)
Judecător: Aurelia Andronache

D E C I Z I E
În numele Legii

01 octombrie 2024 mun. Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi

Avînd în componenţa sa:
Preşedintele completului Ion Talpa
Judecători Svetlana Şleahtiţki și Oxana Mironov

a judecat în ordine de recurs, recursul directorului Penitenciarului nr.2 Lipcani, comisar de justiție, Andrei Socol, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Edineț (sediul Briceni) din 22 mai 2024, privind examinarea plângerii condamnatului **Sîrbu Constantin**, împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ținând cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

1. La data de 08 aprilie 2024 în Judecătoria Edineț, sediul Briceni a fost înregistrată plângerea condamnatului Sîrbu Constantin împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

În motivarea plângerii condamnatul a invocat că, s-a deținut în Penitenciarul nr. 2 Lipcani începând cu 23.03.2024, în celula nr. 1, în condiții inumane, și anume: celula populate cu diferite insecte; lipsa sistemului de ventilare. Condamnatul Sîrbu Constantin solicită să fie constatat faptul deținerii în condiții inumane și degradante în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, începând cu 23.03.2024, cu reducerea pedepsei.

2. Prin încheierea Judecătoriei Edineț (sediul Briceni) din 22 mai 2024 s-a admis plângerea condamnatului Sîrbu Constantin împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul că, Sîrbu Constantin a fost deținut în perioada 27 ianuarie 2024 - 14 mai 2024, în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în total 108 (una sută opt) zile, în calitate de condamnat.

În condițiile art. 473/4 alin. (4) CPP, s-a redus pedeapsa lui Sîrbu Constantin cu 11 (unsprezece) zile, pentru 108 (una sută opt) zile, în care acesta s-a aflat în detenție, în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, cu calculare a 1 (unu) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenție.

Termenul pedepsei definitive stabilită lui Sîrbu Constantin, prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul central din 31.01.2024, cu închisoare pe un termen de 02 (doi) ani 02 (două) luni (art. 90/1 CP), s-a redus cu 04 (patru) zile.

În condițiile art. 473/4 alin. (5) CPP, în privința perioadei rămase de 06 (șase) zile, care nu au putut fi reduse, acordîndu-se condamnatului cu titlu de compensare, bani în sumă de 300 (trei sute) lei, și anume, a câte o unitate convențională pentru fiecare zi în care petiționarul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM.

Încheierea privind încasarea mijloacelor bănești urmînd a se executa în Condițiile Codului de Executare.

3. Împotriva încheierii primei instanțe a declarat recurs directorul Penitenciarului nr.2 Lipcani, comisar de justiție, Andrei Socol, solicitând casarea încheierii Judecătoriei Edineț (sediul Briceni) din 22 mai 2024, cu respingerea ca neîntemeiată a plîngerii condamnatului Sîrbu Constantin.

Notează că, în raportul de evaluare a condițiilor de detenție, prezentat în cadrul ședinței de judecată, au fost prezentate probele, inclusiv și fototabelele, care cu certitudine dovedesc, că condamnatul Sîrbu Constantin în Penitenciarul nr. 2 Lipcani i-au fost acordate condiții minime necesare de detenție.

Consideră că judecătorul de instrucție a examinat cauza formal, în lipsa unei aprecieri obiective a aspectelor de fapt și de drept, în lipsa unei analize complete, în ansamblu și sub toate aspectele a împrejurărilor cazului, fapt ce denotă netemeinicia încheierii judecătorului de instrucție bazată în exclusivitate pe alegațiile condamnatului.

4. Conform prevederilor art.447 alin.(1, 2) Cod de procedură penală, (1) *Recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. (2) Instanța de recurs fixează data examinării și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.*

În respectarea prevederilor sus menționate, Colegiul penal a comunicat părților despre dreptul de a depune o referință.

Până la data examinării recursului, părțile nu au prezentat referință pe marginea recursului, fapt ce nu împiedică examinarea lui.

5. Verificând argumentele invocate de recurent în raport cu materialele prezentate instanței de recurs, Colegiul, va respinge recursul, păstrând neschimbată hotărârea atacată.

Colegiul penal își întemeiază soluția pe art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, potrivit căruia, *(1) judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge recursul, menţinînd hotărîrea atacată, dacă:a) recursul este nefondat*.

6. În susținerea soluției adoptate, Colegiul penal se va referi la unele prevederi legale ce reglementează punerea în executare a hotărârilor judecătorești cu caracter penal și anume.

Potrivit art.469 alin.(1) pct.17^1) Cod procedură penală, *la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condiţiilor de detenţie a condamnaţilor*.

Potrivit art.473^2 alin.(3) Cod de procedură penală, *Condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condiţiile de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei*.

Potrivit art.473^2 alin. (5) Cod de procedură penală, *Plîngerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale sau în termen de 6 luni de la data cînd nu mai sînt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai tîrziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție.*

Potrivit art.473^3 alin.(2) Cod de procedură penală, *sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condiţiilor de detenţie invocate de condamnat sau prevenit şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administraţiei instituţiei penitenciare*.

Potrivit art.473^4 alin.(4), (5) Cod de procedură penală, *(4) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculîndu-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. (5) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condiţiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privinţa perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei băneşti în mărime de pînă la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi de detenţie în condiţii precare, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente.*

7. Efectuînd controlul legalității și temeiniciei încheierii adoptate de prima instanță pe marginea plângerii condamnatului împotriva administrației instituției

penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, Colegiul penal stabilește că, la emiterea acesteia, instanța de fond a ținut cont de chestiunile ce urmează a fi soluționate, a aplicat corect normele procesuale incidente speței deduse judecății, prin ce își însușește caracter legal și întemeiat.

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs stabilește că recursul administrației Penitenciarului nr.2 Lipcani, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Edineț (sediul Briceni) din 22 mai 2024, este nefondat și pasibil respingerii.

8. În baza materialelor cauzei deferite judecății, prima instanță a constatat că, prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul central din 10 noiembrie 2021, Sîrbu Constantin a fost condamnat în baza art.187 alin. (2) lit. b), f), art.187 alin. (2) lit. b), art. 208 alin. (1), art. 186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, și prin prisma art. 84 alin. (1) CP fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 4 ani fără amendă, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. În baza art. 90 CP s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probațiune de 04 ani (din dosarul personal).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 01 iunie 2022, sentința judecătoriei Bălți, sediul central din 10.11.2021 a fost casată parțial în latura pedepsei penale, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care, Sîrbu Constantin a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa închisorii pe un termen de 1 ani, și în conformitate cu art. 389 alin. (4) pct. 2 CPP, art. 107 CP s-a eliberat de la executarea pedepsei în temeiul art. 2 Legii nr. 243 din 24.12.2022 privind amnistia. Sîrbu Constantin a fost condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. b), f), art.187 alin. (2) lit. b), art. 208 alin. (1) Cod Penal, și prin prisma art. 84 alin. (1) CP fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 03 ani 06 luni fără amendă. În conformitate cu art. 90/1 alin. (1) CP urmează să execute 02 ani din pedeapsa stabilită în penitenciar de tip semiînchis, executarea celeilalte părți din pedeapsa stabilită de 01 ani 06 luni se suspendă condiționat pentru perioada de probațiune de 02 ani. Sîrbu Constantin a fost luat sub strajă din sala de ședință. În rest, dispozițiile instanței de fond ce se referă la corpul delict s-au menținut (din dosarul personal).

Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul central din 31 ianuarie 2024, Sîrbu Constantin a fot condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 09 luni. Conform art. 84 alin. (4) CP, prin cumul parțial al pedepselor aplicate prin sentința dată și prin decizia Curții de Apel Bălți din 01.06.2022, s-a stabilit pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 03 ani 0 luni, fără amendă. Conform art. 90/1 alin. (1) CP s-a dispus suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoare, Sîrbu Constantin urmează

să execute termenul închisorii de 02 ani 02 luni din pedeapsa stabilită în penitenciar de tip semiînchis, iar executarea celelalte părți din pedeapsa cu închisoare pe un termen de 01 ani 07 luni s-a suspendat condiționat pe perioada de probațiune de 02 ani. Termenul executării pedepsei cu închisoare s-a calculat din 31.01.2024, cu includerea în acest termen perioada executată a pedepsei stabilite prin decizia Curții de Apel Bălți din 01.06.2022.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 10 aprilie 2024, sentința Judecătoriei Bălți, sediul central din 31.01.2024 s-a menținut fără modificări.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 14 noiembrie 2022 s-a constatat faptul deținerii condamnatului Sîrbu Constantin în condiții inumane și degradante contrare prevederilor art. 3 CEDO în Penitenciarul nr. 11 Bălți și în Penitenciarul nr. 2 Lipcani până la data de 27.09.2022, fiind redus termenul pedepsei cu 16 zile, în condițiile art. 473/4 alin.(4) CPP, stabilită prin decizia Curții de Apel Bălți din 01.06.2022 cu aplicarea art. 90/1 CP (f.d. 20-21), care a fost menținută fără modificări prin decizia Curții de Apel Bălți din 22.03.2023.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 23 februarie 2024, s-a constatat faptul deținerii condamnatului Sîrbu Constantin în condiții inumane și degradante contrare prevederilor art. 3 CEDO în Penitenciarul nr. 2 Lipcani până la data de 26.01.2024, fiind redus termenul pedepsei cu 49 zile, în condițiile art. 473/4 alin.(4) CPP, menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 01.06.2022.

9. Analizând raționamentul concluziilor deduse de prima instanță în procesul de examinare a cauzei, în raport cu materialele anexate la dosar, Colegiul penal conchide că, instanța de judecată corect a constatat faptul detenției condamnatului în instituția penitenciară nr. 2 Lipcani în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția privind apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În acest mod, prima instanță just a reținut că, în condițiile plasării condamnatului Sîrbu Constantin în celule supraaglomerate, nefiind asigurată norma spațiului locativ de $4m^2$ pentru fiecare deținut, ce constituie încălcări vizate în Rapoartele CPT, respectiv condamnatul s-a confruntat cu dificultăți, care au depășit semnificativ nivelul de suferință inerent detenției, astfel atingându-se pragul de severitate garantat de art. 3 a Convenției.

Instanța analizînd toate circumstanțele invocate în plîngerea condamnatului, judicios a constatat că acesta s-a deținut în celule populate cu diferite insecte, apreciind critic cele invocate de către reprezentantul administrației penitenciarului precum că, deratizarea şi dezinfectarea încăperilor se efectuează conform unui grafic de către agent economic specializat, conform contractului încheiat.

Colegiul susține temeinicia soluției adoptate de prima instanță, or, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor.

10. Reducerea totală dedusă în mărime de 04 zile este una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă apreciere a circumstanțelor de fapt și pe o

legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită, și care va avea efectul compensatoriu.

Prin urmare, ținând cont de toate cele menționate mai sus, Colegiul consideră că temei de casare a încheierii judiciare lipsește, ea urmând a fi păstrată fără modificări, cu respingerea recursului formulat de administrația instituției penitenciare nr. 2 Lipcani, ca fiind unul nefondat.

Conducîndu-se de prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Recursul directorului Penitenciarului nr.2 Lipcani, comisar de justiție, Andrei Socol, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Edineț (sediul Briceni) din 22 mai 2024, privind examinarea plângerii condamnatului **Sîrbu Constantin**, împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, se respinge ca nefondat cu menținerea încheierii în cauză fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele completului, Judecători: